

HERMAN KOCH

DE GREPPEL

Ambo|Anthos
Amsterdam

1

Ik noem haar Sylvia. Dat is niet haar echte naam – haar echte naam zou alleen maar afleiden. Mensen verbinden van alles aan namen, vooral wanneer die naam niet van hier is, wanneer ze geen idee hebben hoe je die uitspreekt, laat staan dat ze zouden weten hoe je hem zou moeten schrijven.

Laten we het erop houden dat het in elk geval geen Nederlandse naam is. Mijn vrouw komt niet uit Nederland. Waar ze wel vandaan komt wil ik voorlopig nog even in het midden laten. Natuurlijk is onze naaste omgeving op de hoogte van haar land van herkomst. En ook de mensen die met enige regelmaat de krant lezen en het nieuws kijken kan het bijna niet zijn ontgaan. Maar de meesten hebben een kort geheugen. Ze hebben het misschien een keer gehoord en zijn het daarna weer vergeten.

Robert Walter, die heeft toch een buitenlandse vrouw?

Ja, inderdaad, je hebt gelijk, uit... uit... Kom, help me even...

Mensen verbinden van alles aan landen van herkomst. Elk land krijgt zijn eigen vooroordelen toegewezen. Hoe verder naar het zuiden, of naar het oosten, hoe groter de vooroordelen. Dat begint al bij België. Moet ik hier nog herhalen welke vooroordelen er in ons land over Belgen leven? Over Duitsers, Fransen,

Italianen? Nog verder naar het oosten en het zuiden veranderen de mensen geleidelijk van kleur. Eerst nog alleen hun haar: het wordt donkerder, en ten slotte helemaal zwart. Vervolgens voltrekt ditzelfde proces zich met de huidskleur. Naar het oosten wordt die geler, naar het zuiden alleen maar steeds zwarter.

En het wordt warmer. Ten zuiden van Parijs begint de temperatuur te stijgen. Bij warm weer kost werken meer inspanning. We gaan liever even in de schaduw van die palmboom zitten. Nog verder naar het zuiden werken we al helemaal niet meer. We rusten voornamelijk uit.

‘Sylvia’ was oorspronkelijk onze tweede keus als naam voor onze dochter. De tweede naam op ons lijstje van drie, de naam die we haar zouden hebben gegeven als we haar niet Diana hadden genoemd. Of anders gezegd: als wij in plaats van één dochter er drie hadden gekregen, zouden ze Diana, Sylvia en Julia hebben geheten. Voor eventuele zonen hadden we ook drie namen, maar die zal ik hier niet noemen. We hebben geen zonen. We hebben ook geen dochters. We hebben alleen Diana.

Het moge duidelijk zijn dat ook Diana niet de echte naam van onze dochter is. Dit in de eerste plaats omwille van haar privacy – zij moet haar eigen leven kunnen leiden, wat al lastig genoeg is voor een meisje met een vader zoals ik. Maar het is geen toeval dat alle drie de namen uit drie lettergrepen bestaan en allemaal op een a eindigen. Bij het kiezen van de naam (haar echte naam) voor onze dochter heb ik een concessie gedaan. Ik vond dat mijn vrouw het al zwaar genoeg had in een ander land dan het hare. Dat ik haar niet ook nog eens met een dochter met een Nederlandse naam moest opzadelen. Een naam uit haar land zou het worden. Een meisjesnaam die zij dagelijks kon uitspreken, een vertrouwde naam, een warme klank binnen al dat hardvochtige gegorgel en kille keelgeschraap dat wij de Nederlandse taal noemen.

Hetzelfde geldt voor de naam van mijn vrouw. Behalve op

haar werd ik ook direct verliefd op haar naam. Ik spreek hem zo vaak mogelijk uit, lang geleden ook midden in de nacht, in mijn dooie eentje, in het pension waar ik moest overnachten omdat er in haar ouderlijk huis geen plaats voor mij was. Het is iets in de klank: iets tussen smeltende chocola en een houtvuur in, zowel in de smaak als in de geur. Als ik haar niet bij haar eigen naam aanspreek, noem ik haar ‘lieve schat’ – niet in het Nederlands, nee, in het Nederlands zou ik die woorden slechts met de grootste moeite uit mijn bek kunnen krijgen, waarschijnlijk hooguit ironisch, als in: ‘Dat had je misschien beter van tevoren kunnen bedenken, lieve schat.’

Maar ‘lieve schat’ in de taal van mijn vrouw klinkt precies zoals ‘lieve schat’ zou moeten klinken. Als de naam van een zoet gerecht, of eerder nog van een warme, kleverige drank die een aangenaam brandend spoor door je slokdarm trekt, maar ook met de warmte van een dekentje dat je om iemand heen slaat: *Kom maar bij mij, lieve schat.*

Mijn vrouw – Sylvia! Ik begin al aan haar nieuwe naam te wennen – komt uit een land dat ik hier voorlopig niet zal noemen. Een land waarover ook de nodige vooroordelen leven. Zowel positieve als negatieve. Van ‘gepassioneerd’ en ‘temperamentvol’ is het maar een kleine stap naar ‘heetgebakerd’. De crime passionnel (het woord zegt het al) situeren wij toch eerder in het zuiden en het oosten dan in noordelijker streken. In sommige landen raken ze nu eenmaal sneller over hun toeren dan wij, eerst zijn het alleen nog schreeuwende stemmen in de nacht, maar dan is daar opeens het in het maanlicht opflikkerende lemmet van een mes. De levensstandaard is er lager dan hier, de verschillen tussen arm en rijk zijn immens, het stelen kan er op meer begrip rekenen dan bij ons, de daders juist op minder – ze mogen van geluk spreken wanneer ze in handen van de politie vallen voordat de bestolenen zelf verhaal komen halen.

Het is beslist niet zo dat ik zelf vrij van vooroordelen ben.

Terwijl ik dat uit hoofde van mijn functie wel zou moeten zijn – ik *speel* het in ieder geval goed. Met elke bevolkingsgroep in onze stad heb ik inmiddels wel een kopje thee (of een biertje of nog iets sterkers) gedronken, meegeëind op muziek die niet de mijne is, een onduidelijk vleesgerecht met de hand naar mijn mond gebracht – maar dat maakt mij nog niet vrij van vooroordelen. Ik heb mijn vooroordelen altijd gekoesterd, als iets wat onlosmakelijk met mijzelf is verbonden. Of beter gezegd: zonder die vooroordelen zou ik iemand anders zijn geweest. Zo kijk ik in eerste instantie naar de buitenlander, met de natuurlijk argwanende blik van een boer die een vreemdeling zijn erf ziet betreden. Komt de vreemdeling met vreedzame bedoelingen of moet ik de honden op hem loslaten?

Maar nu is er iets gebeurd waardoor alles op losse schroeven is komen te staan. Iets met mijn vrouw. Iets wat misschien wel meer met haar land van herkomst, haar geboortestreek, in verband staat dan mij lief is – met haar culturele achtergrond, zeg ik voorzichtig, om het woord *volksaard* nog niet in de mond te nemen. Voorlopig niet althans.

Ik vraag me af in hoeverre ik het haar persoonlijk aan kan rekenen, en in welke mate ik het op het conto van haar geboorteland moet schrijven.

Ik twijfel of ik het een nog wel van het ander kan scheiden – of ik dat ooit nog zal kunnen. Of ik anders zou hebben gereageerd als Sylvia gewoon een Nederlandse vrouw was geweest.

Soms is een vooroordeel een verzachtende omstandigheid, soms een verzwarende. *Zo zijn die lui nou eenmaal, het zit ze in het bloed.* Wat ze precies in het bloed zit, kan iedereen naar eigen inzicht invullen: het stelen, het messentrekken, het liegen, het mishandelen van vrouwen, het aftuigen van andere bevolkingsgroepen die in hun achterlijke dorp niet thuishoren, wrede spelletjes met dieren, religieuze gebruiken waarbij bloed wordt vergoten, opzettelijke verminkingen van het eigen li-

chaam, te veel gouden tanden, uitgetrouwde zonen en dochters, maar aan de andere kant ook het eten dat er zoveel beter smaakt dan bij ons, de nachtenlange feesten, het je-leeft-maar-één-keergevoel, morgen zijn we misschien wel dood, de muziek die er opzweperder, melancholischer klinkt, dichterbij het hart, de mannen die hun zinnen op een vrouw hebben gezet en daar nooit meer van af te brengen zijn, de vrouwen die één bepaalde man willen, alleen die ene, je leest het in hun blikken, in het vuur in hun ogen – ik wil alleen maar jou, jou, jou, kom vannacht naar me toe, ik laat het raam open – maar die als ze hun echtgenoot betrappen met een ander een mes tussen zijn ribben steken of in zijn slaap zijn ballen eraf snijden.

En zo hoort het natuurlijk ook, denk ik in stilte, ik die vrij van vooroordelen probeer te zijn, maar het niet is – nooit geweest ook. En wat als die vooroordelen zich plotseling tegen je beginnen te keren? Hoe reageer je dan? Als de Nederlander die zich erop laat voorstaan begrip voor andere volkeren en culturen op te kunnen brengen? Of met iets wat dichterbij het land van herkomst, bij de volksaard van de ander ligt?

Tot nu toe heb ik er altijd naast gelegen. Nacht na nacht heb ik mijn bed gedeeld met mijn vooroordelen. Maar wat als je vroeg in de ochtend wakker wordt en het laken naast je is nog onbeslagen? Het is nog donker, door de gordijnen valt een streep licht van een straatlantaarn op het teruggeslagen dekbed. *Hoe laat is het, in godsnaam? Ze had er allang moeten zijn.*

Je spitst je oren, je hoort blote voeten op de gang, maar het is je dochter die nu op de slaapkamerdeur klopt.

‘Waar is mama?’ vraagt ze.

‘Ik weet het niet,’ antwoord je naar waarheid.

2

Het gebeurde op de nieuwjaarsreceptie, donderdag 16 januari. Waarom zo laat in de maand? vroeg ik de eerste keer na mijn aanstelling, en ook nog een paar keer daarna. Waarom zo ver in het nieuwe jaar wanneer iedereen eindelijk opgelucht adem kan halen omdat de nieuwjaarsrecepties voorlopig weer voor een jaar achter ons liggen? Het precieze antwoord ben ik vergeten. Iets met traditie. Dat is nou eenmaal zo, herinner ik me vaag het antwoord van de gemeentesecretaris (de vorige gemeentesecretaris; een van onze eerste taken in het nieuwe jaar was om een geschikte vervanger te zoeken). Hij haalde er zijn schouders bij op, maar in zijn blik las ik iets anders. Daarom niet, zei die blik, alsof hij het tegen een kind had dat wil weten waarom het voor het eten niet nog even vijf minuten buiten mag spelen.

Iedereen was er. Van ‘de driehoek’ – zo noemen ze het driemanschap dat wordt gevormd door de hoofdcommissaris van politie, de hoofdofficier van justitie en mijzelf – zag ik vooralsnog alleen de hoofdofficier. Hij stond bij de hapjestafel en liet net een handje pinda’s of borrelnootjes in zijn mond glijden. Op de hapjestafel stonden plankjes met kaasblokjes en schalen met stukjes haring waarin prikkertjes met rood-wit-blauwe vlaggetjes waren gestoken.

Voor zover ik dat in één blik kon overzien waren alle wet-houders al aanwezig, evenals de meeste gemeenteraadsleden. Verder wat vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, mensen uit de kunstwereld, de voorzitter van Ajax. Ongetwijfeld zou die vroeg of laat over de huldiging beginnen. Over de huldi-ging van vorig jaar, om precies te zijn. Die had voor de derde achtereenvolgende keer plaatsgevonden op een open stuk ter-rein naast de Amsterdam ArenA, ingeklemd tussen de Heine-ken Music Hall en de kantoortoren van de Deutsche Bank. Een trek-gat. De ArenA Boulevard zuigt de lucht aan, de toren en het stadion doen de rest. Op stille dagen is dit het ideale speel-terrein voor wervelwinden en minitornado's. Zand, kranten, lege frites- en hamburgerbakjes worden omhoog gezogen. Daar draaien ze hun rondjes tot de wind zich begint te verve-len en ze een paar honderd meter verderop weer neerkwakt – niet zelden op de hoofden van het winkelende publiek dat er de Mediamarkt, de Decathlon en de Perry Sport bezoekt.

Ik werd uitgefloten. Terecht uitgefloten. Ik besepte dat ik een onherstelbare inschattingsfout had gemaakt, dat ik me te ge-makkelijk gewonnen had gegeven ten opzichte van de argu-menten van de andere twee leden van de driehoek. De stad. De binnenstad. Het veiligheidsrisico. Natuurlijk hoort een huldi-ging van een voetbalclub die zojuist het landskampioenschap heeft behaald in de binnenstad thuis. Op het Leidseplein, op het balkon van de Stadsschouwburg houden spelers en trainer een voor een de kampioensschaal omhoog voor de juichende supporters. Maar deze huldigingen waren de afgelopen jaren steevast op ongeregelheden uitgelopen. Ingetrapteabri's op tram- en bushaltes, door winkelruiten gegooide bloembakken. Plunderingen. Groepen dronken en gedrogeerde hooligans die in de lichtmasten klommen. En daarna als sluitstuk – als in een western, de komst van de cavalerie bij het door indianen bele-gerde fort – de charges van de bereden politie. Er waren 'le-

vensgevaarlijke situaties' ontstaan, zoals de kranten de volgende dag optekenden uit de mond van de hoofdcommissaris. Het had nog veel erger uit de hand kunnen lopen. Ernstig gewonden. Misschien een dode.

Vandaar het braakliggende terrein met de wervelwinden. Hier viel weinig te vernielen. De ArenA Boulevard met zijn verleidelijke etalageruiten kon eenvoudig worden afgesloten door enkele pelotons van de Mobiele Eenheid. In de binnenstad met zijn vele nauwe straten en steegjes was dit een stuk lastiger. Maar het zag er wel oneindig treurig uit, ondanks de rode fakkels en de rook, de wanhopig tussen de hoogbouw op drift rakende beats van Bob Marleys 'Three Little Birds'. Vooral 's avonds, toen ik de beelden terugkeek op het journaal, beelden die de hele wereld over zouden gaan: Ajax was misschien niet meer de grootmacht die in de jaren zeventig en halverwege de jaren negentig het Europese voetbal had gedomineerd, maar nog altijd een legendarische naam die uitsluitend met respect in de mond werd genomen. De hele wereld zou zien dat de beste voetbalclub van Nederland zijn kampioensfeestje op een armoedige parkeerplaats vierde.

Mijn vrouw vergezelt me altijd naar de nieuwjaarsreceptie. Hoewel ze er een hekel aan heeft – aan alles wat met officiële gelegenheden van doen heeft eigenlijk. Sylvia heeft nooit 'de vrouw van' willen zijn, de vrouw in de schaduw; ze leidt het liefst haar eigen leven, en waar mogelijk proberen we haar openbare optredens tot een minimum te beperken. Maar de nieuwjaarsreceptie is een uitzondering. Ze weet hoe ik me verveel op dat soort gelegenheden. Het is iets wat niet tegen te houden is. Het glas in de hand. De schalen met nootjes. Het geleuter over niks – ik weet ook zeker dat het van mijlenver van me af moet stralen dat ik het liefst zo snel mogelijk weer weg ben. 'Je moet het zeggen als je wilt dat ik meega,' zegt ze altijd. 'Als je echt wilt dat ik erbij ben, dan doe ik het. Voor jou.'

Zo hebben we onze rollen verdeeld. Zo hebben we het afgesproken. Wanneer ik mijn allerzeligste gezicht opzet, en ik haar aankijk met de gespeeld smekende blik die ik uitsluitend voor de noodgevallen inzet, weet Sylvia meteen hoe laat het is. Meer hoeft ik dan ook nooit te zeggen. ‘Stil maar,’ zegt ze. ‘Ik ga met je mee. Wat moet ik aan?’

Buitenlandse staatshoofden doe ik makkelijk in mijn eentje, de opening van een nieuwe metrohalte, het afscheid van een museumdirecteur, de zeventigste verjaardag van een dirigent. De staatshoofden lopen er vaak wat verloren bij, ze hebben er dan al een halve dag in Den Haag op zitten, in gezelschap van onze minister-president. Maar na die halve dag zijn het bezoekende staatshoofd en de minister-president duidelijk uitgepraat. De verveling hangt als een reukloos maar dodelijk gas in de lucht. Ik leef met ze mee, met de staatshoofden. Ook ik heb weleens een halve dag met de minister-president doorgebracht. Nee, geen halve dag, hooguit een paar uur, tijdens een diner, een rondvaart door de grachten, een filmpremière. Je gooit er wat in, en er komt altijd wat uit – maar zelden iets waar je wat aan hebt. Je hebt van die mensen: je praat tegen ze, en ze geven meteen antwoord, te snel misschien wel, ze nemen geen tijd om na te denken. Misschien zijn ze bang voor de stilte, ik weet het niet, zelfs een stilte van een halve seconde lijken ze al als een eeuwigheid te ervaren. Ik ben in elk geval niet de enige, ook de buitenlandse staatshoofden gaan na een paar uur in het gezelschap van onze minister-president op zoek naar iemand anders – naar frisse lucht.

Ik moet hier nu eerst iets over mezelf zeggen. Iets wat zonder nadere toelichting als pure ijdelheid zou kunnen worden uitgelegd, maar het beslist niet is. Ik zal proberen me aan de feiten te houden. Feit is bijvoorbeeld dat je je in mijn gezelschap niet snel zult vervelen. Ik zie de zoekende blikken van de staatshoofden, ze staan nu nog bij de minister-president en de

minister van Buitenlandse Zaken, maar ze willen weg, ze luisteren al niet meer, ze kijken voornamelijk glazig uit hun ogen. Misschien zouden ze het liefst even willen gaan liggen, of omdat dat onmogelijk is een dubbele wodka achteroverslaan en een sigaretje roken op het balkon. Ik hoef alleen maar te wachten tot de glazige, zoekende blik op mij valt, ik kan er de klok op gelijkzetten. Ik straal het uit, ik hoef er niets voor te doen, het is als een open boek van mijn gezicht af te lezen: dat ik het hier ook wel gezien heb, dat ik me net zo stierlijk verveel als zij.

Ze maken zich los van hun gezelschap en komen naar me toe. ‘Burgemeester...’ beginnen ze, ze zijn mijn naam natuurlijk vergeten, dat kan ik ze niet kwalijk nemen. ‘Robert,’ zeg ik, en ik knik met mijn hoofd in de richting van de balkondeuren achter in het vertrek. ‘Even roken?’ Het is alweer twintig jaar geleden dat ik ben gestopt met roken, maar voor noodgevallen heb ik altijd een pakje en een aansteker bij me.

Onderweg naar het balkon trek ik de aandacht van een van de met dienbladen vol glazen rode en witte wijn, water en jus d’orange rondlopende obers.

‘Wil jij ook iets anders?’ richt ik me tot het staatshoofd. ‘Wodka, whisky? Cognacje misschien? Voor mij een dubbele wodka,’ zeg ik tegen de ober om het staatshoofd over de drempel te helpen. ‘Als je hebt uit de vriezer. Anders met ijs. We zijn daar, op het balkon.’

Nee, voor de officiële bezoeken van de presidenten, premiers, burgemeesters en buitenlandse koningshuizen kan ik het zonder het gezelschap van mijn vrouw af. Een enkele keer maak ik een uitzondering: wanneer zij zelf te kennen geeft dat ze dolgraag mee zou willen. Toen Barack Obama kwam bijvoorbeeld. ‘Je moet me beloven dat je me meeneemt als Obama komt,’ zei ze. ‘En waarom dan wel?’ vroeg ik puur voor de vorm, omdat ik het antwoord al wist. ‘Dat is gewoon een prettige man om te zien, lieve schat,’ zei ze. ‘Voor alle vrouwen is

dat een prettige man om te zien.’ ‘Zoals George Clooney?’ vroeg ik. ‘Zoals George Clooney,’ zei mijn vrouw, ‘al zie ik Barack Obama niet zo gauw een Nespresso-reclame doen.’

Ik wil Sylvia in ieder geval altijd aan mijn zijde hebben wanneer er leden van ons Koninklijk Huis naar Amsterdam komen. Ik weet niet wat het is, maar ik val letterlijk stil in aanwezigheid van deze witte wijn slurpende, bier hijsende en kettingrokende familie. Ik haal hoorbaar adem. Het jeukt ergens waar je op dat moment niet bij kunt. Een muggenbult onder een gipsverband. Ik begin te zweten, de transpiratievlekken komen door mijn overhemd, en dat besef doet mij alleen nog maar heftiger zweten. Ik ga naar het toilet, knoop mijn overhemd los en met papieren handdoekjes wrijf ik mijn borst, oksels en buik zo goed en zo kwaad als het gaat droog. Ik probeer zo lang mogelijk weg te blijven, ik sluit me op in een toilethokje en lees het nieuws van de teletekstapp op mijn iPhone, zonder dat er ook maar één bericht tot me door wil dringen. God, laat deze dag voorbij zijn, of woorden van gelijke strekking, fluister ik voor me uit.

Je hebt het soms met een film: je weet al na tien minuten dat het niks meer gaat worden, je moet hier weg, maar je blijft nog even zitten. Misschien wordt het later beter, spreek je jezelf in gedachten toe, terwijl alle vezels in je lichaam zich al hebben aangespannen voor de ophanden zijnde vlucht.

Met Sylvia aan mijn zijde is het nog te doen. Ze is een makkelijke prater. Al haar landgenoten zijn makkelijke praters, het gaat ze net zo natuurlijk af als ademen. Ze informeert bij de prinses, inmiddels de koningin, waar ze haar schoenen heeft gekocht. Met de prins, inmiddels de koning, zet ze een boom op over de fazantenjacht. Het helpt dat er in haar eigen cultuur anders over de jacht wordt gedacht dan bij ons. Gemakkelijker. In het land van mijn vrouw is het besef dat het vlees op ons bord van levende dieren afkomstig is sterker ontwikkeld dan

bij ons. Omdat het er korter geleden is dat er nog gejaagd moest worden om te kunnen eten, sta ik mezelf soms toe te denken.

Wat er op de nieuwjaarsreceptie gebeurde was dit: ik raakte inderdaad in gesprek met de voorzitter van Ajax. Mijn vrouw kondigde aan dat ze even bij de hapjestafel ging kijken. ‘Kan ik iets voor jullie meenemen?’ vroeg ze nog, maar wij schudden allebei ons hoofd.

Nog geen minuut later – ik had de voorzitter net verzekerd dat een huldiging dit jaar hoe dan ook in de stad zelf zou plaatsvinden, ondanks de eventuele bezwaren van de andere twee leden van de driehoek – keek ik even om me heen en zag haar staan, niet in de buurt van de hapjestafel, maar meer achterin, bij de deur die naar de centrale hal van het stadhuis en de toiletten leidde. Haar gesprekspartner stond half met zijn rug naar me toe; een man, zag ik, al kon ik nog niet meteen zien wie. Maar toen Sylvia haar flesje bier omhooghield en het tegen het zijne tikte, en de man zich daarop omdraaide en even de zaal rondkeek, herkende ik wethouder Maarten van Hoogstraten.

‘Wij als club zouden natuurlijk heel blij zijn als het allemaal weer in de binnenstad zou plaatsvinden,’ hoorde ik de Ajax-voorzitter in mijn oor zeggen. ‘En we zullen er alles aan doen om het zo rustig mogelijk te laten verlopen. Rellen zijn voor het merk Ajax uiteraard ook geen goede reclame.’

‘Het gaat mij ook om de stad,’ zei ik. ‘We moeten het natuurlijk nog zien, maar het zou het vijfde achtereenvolgende kampioenschap worden. Daar wordt speciale aandacht aan besteed. In binnen- en buitenland. Dan willen we geen beelden zien van een treurig parkeerterrein, maar grachten, het Rijksmuseum, het Concertgebouw, de Stadsschouwburg.’

Ik telde tot drie en keek toen nog een keer naar de plek bij de deur achter in de zaal. Mijn vrouw wierp juist haar hoofd in

haar nek en lachte, de wethouder had met zijn hand haar elleboog omvat en fluisterde iets in haar oor.

‘Het is dat u er nu zelf over begint,’ zei de voorzitter. ‘Maar wij hadden gedacht, omdat het inderdaad de vijfde keer zou zijn, om nog iets extra’s te doen. Een rondvaart door de grachten bijvoorbeeld.’

Nu keek Sylvia om zich heen, met haar ogen zocht ze de aanwezigen af. Zocht ze mij? Of wilde ze zich er alleen maar van vergewissen dat er niemand op haar en de wethouder lette? Een halve seconde lang wist ik voor honderd procent zeker dat onze blikken elkaar kruisten, maar het volgende moment keek Sylvia alweer weg. Had ze mij gezien? Of deed ze alleen maar alsof ze mij niet gezien had?

‘Ik ga niet zeggen dat ik dit zelf al eerder had bedacht,’ zei ik. ‘Maar een rondvaart is precies wat ik voor ogen heb. Duizenden mensen langs de kant. De televisiekijker in Frankrijk, Italië, China en Amerika krijgt een schitterend beeld van Amsterdam. Er moeten helikopters de lucht in die de stad ook nog eens filmen. Maar neem me niet kwalijk, we kunnen hier straks nog even over door, maar ik moet nu echt even – ’ Ik wees naar een denkbeeldige volgende gesprekspartner, ergens in de richting van de hapjestafel, die kennelijk mijn aandacht had getrokken.

‘Natuurlijk. Gaat u uw gang. U moet door. Ik ben hier al heel blij mee. Kan ik dit al met het bestuur bespreken, of is het daar nog te vroeg voor?’

‘Nog even wachten. Ik leg het voor de vorm eerst nog aan de driehoek voor. Maar ik laat het zo snel mogelijk weten.’

Ik deed een paar passen schuin naar voren, in de richting van de hapjestafel, daarna sloeg ik linksaf. Met mijn hoofd zoveel mogelijk naar beneden gericht zodat niemand zou proberen me staande te houden, baande ik me een weg door de aanwezigen.